

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Buitenlandse Zaken (Stikker), 29 feb. 1952

Mede voor Minister-President en Minuor.

Uit mijn jongste telegrammen is naar voren gekomen een zekere ergernis over de voorstelling, welke van Indonesische zijde pleegt te worden gegeven van de Haagse besprekingen. Men vestigt van die kant voortdurend de indruk dat de besprekingen over de Unie op een oor na gevild zijn, dat het nu lang genoeg heeft geduurd, weshalve Supomo vooral na de Kabinetscrisis nu maar eens moet terugkomen, dit alles gesteld op een wijze alsof in de onderhandelingen de RI het geheel voor het zeggen heeft. Terecht wijst de Telegraaf in zijn artikel 'afgebroken besprekingen' op ditzelfde punt. De Indonesische opzet is duidelijk: komen er moeilijkheden dan zijn deze op het laatste ogenblik weer door Nederland gemaakt. Dezelfde tactiek heeft de RI gevolgd ten aanzien van de tinbesprekingen in Amerika waar ook een optimistische voorstelling werd gewekt, waarover de RI van Amerika uit op de vingers is getikt. Een waarschijnlijk wederom van Indonesische zijde geïnspireerd Aneta-bericht van 28 dezer uit Den Haag over het opnemen van het Indonesische Nieuw-Guineavoorstel is wederom op dezelfde wijze gesteld, dat wil zeggen om optimisme en de indruk van een Indonesisch succes te wekken.

Nog eergisteren heb ik wederom Subardjo gewaarschuwd voor overdreven gunstige voorstellingen. Ik wees Subardjo er op, dat de RI wel moest beseffen, dat de MSA-kwestie haar positie tegenover Nederland had verzwakt: aan een eenzijdige opzegging van de Unie kon de RI nu niet meer denken, wilde zij voorkomen de indruk dat de RI zich aan elke internationale afspraak wil onttrekken. Tegenover Subardjo 'je prêchais le converti'. Zijn uitlating dat Supomo was geïnstrueerd geweest vooral een afbreken der onderhandelingen te voorkomen, verwonderde mij bepaald niet. Subardjo liet toen merken dat hij een telegram naar Supomo-delegatie had verzonden om het aan te leggen op een voortzetting van de besprekingen in Djakarta. Hij liet zich een opmerking ontvallen die erop wees, dat hij daarvan een versterking van de Indonesische positie verwachtte: de leden van de Nederlandse delegatie zouden zich dan ervan kunnen overtuigen wat de Nederlandse gemeenschap hier te lande over een en ander denkt.

Ik antwoordde, dat Subardjo de invloed van de opvattingen van het Nederlandse bedrijfsleven in Indonesië op regeringskringen niet moest overschatten: men zag hierin terecht veelal een beperkte visie.

Wat de sluwe Indonesiërs beogen, Supomo sprak in Augustus trouwens al enigszins in die richting, lijkt mij duidelijk: eerst de Indonesiërs naar Nederland te laten gaan, om twijfelende Nederlandse politici en andere autoriteiten in hun voordeel te beïnvloeden, dan de Nederlanders naar Indonesië te laten komen opdat deze hier zoveel mogelijk onder de indruk zouden komen van de opvattingen van het Nederlandse bedrijfsleven en overige gemeenschap. Bovendien zou de tijd dan in het voordeel van de RI werken: na enige tijd zouden de Nederlanders wel weer naar huis willen, maar de Indonesiërs zouden helemaal geen haast hebben.

Over Nieuw-Guinea sprekende, refereerde Subardjo nog even aan zijn onderhoud met de Australische Ambassadeur (vide mijn 382). Dit kwam neer op een bevestiging van wat Hood mij vertelde, dat met name Subardjo zich voorstander van een cold-storagepolitiek had verklaard. Maar Hood heeft mij niet overgebracht dat ook was gesproken over een eventualiteit waarbij Amerika het kapitaal voor Nieuw-Guinea zou leveren. Australië en Nederland de technische kennis. 'En wat ten aanzien van de soevereiniteit' vroeg ik. Subardjo verwees naar het nutteloze karakter van een discussie op dit gebied avant het optreden van een nieuw Nederlands Kabinet, waarop ik waarschuwde voor

de gangbare opvatting over een afwijkend standpunt van een nieuwe Nederlandse Regering ten opzichte van Nieuw-Guinea.